

Factsheet Verzamelwet gegevensbescherming

Aanleiding.

Bij de inwerkingtreding van de AVG in 2018 is de tot dan toe geldende Wet bescherming persoonsgegevens beleidsneutraal omgezet in de UAVG.

De Tweede Kamer vond dat er meteen enkele verbeteringen moesten plaatsvinden en dus is er, ondanks dat er nog geen evaluatie had plaatsgevonden, een Verzamelwet gegevensbescherming opgesteld.

In deze Verzamelwet zitten 23 wijzigingsvoorstellen van de UAVG en daarnaast nog wijzigingen van 11 andere wetten.

Het wetsvoorstel is in 2020 in consultatie geweest, daarop waren er 49, soms omvangrijke, consultatiereacties van voornamelijk brancheorganisaties en overheidsinstanties. Op 11 november 2020 heeft de AP geadviseerd. Dit advies en de consultatiereacties leidde tot een stevige heroverweging van het oorspronkelijke wetsvoorstel. Op 16 maart 2022 is het advies van de Raad van State ontvangen. Ook dat heeft geleid tot enkele heroverwegingen en aanpassingen van het wetsvoorstel en de memorie van toelichting.

Inhoud.

Artikel I, onderdelen A tot en met V, wijzigingen UAVG

A: In artikel 1 wordt de definitie van het begrip "persoonsgegevens van strafrechtelijke aard" in overeenstemming gebracht met de Europese uitleg, daarmee vallen persoonsgegevens betreffende een door de rechter opgelegd verbod naar aanleiding van onrechtmatig of hinderlijk gedrag niet meer onder definitie.

B: De Wet raadgevend referendum wordt verwijderd uit artikel 2, omdat die niet meer bestaat.

C: Op verzoek van de minister van Defensie wordt verduidelijkt dat de minister van Defensie bij besluit of ministeriele regeling kan beslissen over de verwerking van persoonsgegevens bij de verdelingen van de belangen van het Koninkrijk en ter bevordering van de internationale rechtsorde.

D: In artikel 5 wordt opgenomen dat betrokkenen van 12 jaar en ouder zelf de door hun wettelijk vertegenwoordiger gegeven toestemming voor het gebruik van persoonsgegevens kunnen intrekken en wordt het artikel verduidelijkt. Hiermee wordt aangesloten bij de wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst. Die blijft overigens onverkort gelden.

E: In artikel 7 wordt geregeld dat bij ministeriële regeling voorwaarden kunnen worden gesteld om benoemd te kunnen worden als lid van de Autoriteit persoonsgegevens.

F: In artikel 8 worden de verwijzingen naar de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren aangepast, omdat deze technisch niet meer correct zijn.

G: In artikel 22, waarin algemene uitzonderingen op het verbod om bijzondere persoonsgegevens te verwerken zijn opgenomen, wordt een technische aanpassing gedaan in het onderdeel waarin is geregeld dat deze gebruikt mogen worden voor de instelling, uitoefening of verdediging van een rechtsovereenkomst of wanneer gerechten handelen in de uitoefening van hun gerechtelijke taken. Deze aanpassing wordt doorgevoerd naar aanleiding van een rectificatie in de Nederlandse taalversie van de AVG.

H: In artikel 23 wordt opgenomen dat, naast de ombudsman en de AP, ook het College voor de rechten van de Mens bijzondere persoonsgegevens mag verwerken.

I: In artikel 23 wordt een mogelijkheid opgenomen voor accountants om bijzondere persoonsgegevens te mogen verwerken voor wettelijk verplichte accountantsopdrachten. Dit moet wel gepseudonimiseerd gebeuren.

J: in artikel 28 wordt een technische aanpassing voorgesteld in de verwijzing naar de AVG.

K: In artikel 29, over het gebruik van biometrische gegevens, waaronder gezichtsherkenning, worden nadere waarborgen ingevoerd voor de uitzondering op het verwerkingsverbod. Nu geldt het verbod niet als biometrische gegevens worden verwerkt met het oog op de unieke identificatie van een persoon, indien dit noodzakelijk is voor authenticatie of beveiligingsdoeleinden. Dit laatste wordt vervangen door 'omwille van beveiligingsdoeleinden en slechts voor zover dit noodzakelijk is vanwege een algemeen zwaarwegend belang van rechtmatige toegang tot bepaalde plaatsen, gebouwen, diensten, producten, informatiesystemen of werkprocessystemen'. Dit betekent dus een dubbele noodzakelijkheidstoets. Het moet noodzakelijk zijn voor beveiliging of authenticatie én het moet noodzakelijk vanwege een zwaarwegend algemeen belang van de bedoelde rechtmatige toegang.

L: In artikel 30 wordt een technische aanpassing voorgesteld in de verwijzing naar de AVG.

M: Na artikel 30 wordt een artikel ingevoerd over het overdragen van medische dossiers door hulpverleners dan wel niet-hulpverleners. Dit naar aanleiding van het faillissement van het Slotervaartziekenhuis. Gebleken is dat er onduidelijkheden bestaan over de vraag of het overdragen van medische dossiers door een hulpverlener of een ander dan een hulpverlener (zoals een curator¹, erfgenaam of in het testament genoemd executeur) aan een andere (rechts)persoon met het oog op de bewaarplicht en het bijbehorende beheer voldoet aan de eisen die de AVG en het medisch beroepsgeheim daaraan stelt. Met de voorgestelde artikelen 30a en 30b UAVG (nieuw) wordt beoogd deze onduidelijkheden weg te nemen. Er is ook geregeld dat de minister van VWS nadere regels kan stellen.

N: Dit betreft een vergelijkbare technische wijziging als bedoeld in artikel 22 voor bijzondere persoonsgegevens naar aanleiding van de rectificatie van de Nederlandse taalversie van de AVG, maar in dit artikel voor strafrechtelijke persoonsgegevens.

O: In artikel 33 wordt een mogelijkheid opgenomen voor accountants om strafrechtelijke persoonsgegevens te mogen verwerken voor wettelijk verplichte accountantsopdrachten. (Net zoals in artikel 23a voor bijzondere persoonsgegevens.)

P: Voorgesteld wordt om het opschrift van hoofdstuk 4 aan te passen vanwege het voorstel om met artikel 47a een delegatiegrondslag toe te voegen aan dit hoofdstuk.

Q: Dit betreft een technische wijziging van verwijzingen naar andere artikelen in artikel 43.

R: Dit is een wijziging van artikel 45, waarin is geregeld dat het recht tot inzage, rectificatie en verwijdering van persoonsgegevens voor archieven wordt beperkt, omdat dit wordt geregeld in de archiefwet. Door de wijziging gaat deze uitzondering ook gelden voor archieven van algemene waarde die niet bij overheden zijn belegd. Naar aanleiding van opmerkingen van de AP is deze grondslag nog nader omschreven.

S: In artikel 46 vervalt de mogelijkheid om bij amvb gevallen aan te wijzen voor het gebruik van het BSN. Er zal in een specifieke wet moeten worden bepaald dat dit kan, de algemene uitzondering in de UAVG komt te vervallen. Van deze mogelijkheid wordt ook nauwelijks gebruik gemaakt. Er is een overgangsregeling voor de twee amvb's die al bestaan.

T: Artikel 47a wordt toegevoegd, waarin een regeling wordt getroffen voor tijdelijke commissies en adviescolleges om bijzondere en strafrechtelijke persoonsgegevens te mogen gebruiken. De kern is dat dit in de instellingsregeling goed omschreven moet zijn en er zijn voorts enkele waarborgen opgenomen. Dit artikel is nog aangepast naar aanleiding van het advies van de RvS die vond dat dit artikel moest worden verduidelijkt en van meer waarborgen moest worden voorzien.

U: In artikel 48 wordt een dubbel woord verwijderd

V: In dit artikel wordt het onder S genoemde overgangsrecht geregeld.

Faillissementswet:

In de faillissementswet worden een drietal artikelen ingevoegd om de grondslag voor verwerking van persoonsgegevens door de curator of de bewindvoerder te verduidelijken en de actualiseren.

¹ Dit speelde onder andere bij de afwikkeling van het faillissement omtrent het MC Slotervaart.

Vreemdelingenwet 2000:

In deze wet wordt een regeling opgenomen omtrent het gebruik van het Vreemdelingsnummer binnen de vreemdelingenketen.

Wegenverkeerswet en de Wet administratieve handhaving verkeersvoorschriften:

In deze wetten wordt een voorziening opgenomen voor het verwerken van strafrechtelijke persoonsgegevens ten behoeve van het verhaal van boetes door bijvoorbeeld leasemaatschappijen op diegene die de verkeersrechtelijke overtreding heeft begaan.

Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens en de Wet politiegegevens:

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt is om enkele technische onvolkomenheden te verbeteren.

Wet marktordening gezondheidszorg:

In deze wet moet een verwijzing naar de UAVG worden aangepast en een andere technische wijziging worden opgenomen, omdat er nog verwezen werd naar het College bescherming persoonsgegevens (CBP), in plaats van naar de Autoriteit Persoonsgegevens

Wet op de rechtsbijstand:

Hierin wordt een grondslag voor verwerking van bijzondere en strafrechtelijke persoonsgegevens opgenomen voor het bestuur van de raad voor de rechtsbijstand en er wordt geregeld dat personen die gegevens delen met de raad voor de rechtsbijstand hiervoor het BSN mogen gebruiken.

Wet op het financieel toezicht:

In deze wet wordt een mogelijkheid gecreëerd om een bankrekening te blokkeren, indien de bank ziet op grond van de monitoring van transacties dat er fraude wordt gepleegd. Dit om verder schade te voorkomen. Er worden nadere voorwaarden gesteld en de minister van Financiën stelt ook nog een amvb op ter uitvoering van dit artikel.

Wet op het accountantsberoep en Wet toezicht accountantsorganisaties:

In verband met de wijziging in de UAVG ten aanzien van accountants moet ook in deze wet een wijziging worden opgenomen.

Niet meer opgenomen

1: Er wordt op dit moment geen wijziging van artikel 41 UAVG opgenomen, terwijl dat oorspronkelijk wel de bedoeling was. Artikel 41 betreft de uitzonderingen op de rechten van betrokkenen, die mogelijk zijn gemaakt in artikel 23 van de AVG. Daarin is bepaald dat lidstaten kunnen regelen dat betrokkenen minder rechten op bijvoorbeeld inzage hebben, als dat noodzakelijk is voor bepaalde doelen, zoals nationale veiligheid, opsporing strafbare feiten, onafhankelijkheid rechter, toezicht en andere belangrijke doelstellingen. Artikel 41 voldoet niet geheel aan de eisen van artikel 23 AVG, omdat het te algemeen geformuleerd is met te weinig specifieke waarborgen. Er wordt teveel aan de verwerkingsverantwoordelijke overgelaten. Op de oorspronkelijk voorgestelde regeling hadden de AP en de RvS veel kritiek. Het is echter niet eenvoudig een nieuw stelsel hiervoor op te stellen. Daar is echt meer tijd voor nodig. Daarom wordt in deze Verzamelwet geen voorstel tot aanpassing gedaan. Dit moet worden meegenomen in een volgende wijziging van de UAVG. Ook in de evaluatie over de UAVG zijn hierover opmerkingen gemaakt.

2: Er wordt geen algemene grondslag meer opgenomen voor het mogen verwerken van bijzondere persoonsgegevens door patiëntenverenigingen. Dit omdat de AP opmerkte dat dit prima op de grondslag 'toestemming' kon gebeuren. Dit probleem lijkt zich in de praktijk ook niet echt meer voor te doen.